

Colloquium

Schaadt armoede de gezondheid?

Voorstelling Armoede en Sociale Uitsluiting. Jaarboek
2007.

Aula Rector Dhanis - 4 december 2007

Een duo-voorstelling

1. Armoede en sociale uitsluiting:
  - De huidige situatie...
  - De uitdagingen voor de toekomst
2. Armoede en gezondheid

- Ontwikkelingen in de feiten
  - INKOMEN
  - ARBEID
  - WONEN
  - ONDERWIJS

Inkomen en rondkomen

- Uitdagingen blijven hier ook dit jaar dezelfde:
  - de vraag om leefbare uitkeringen
    - Leefloon blijft ook vandaag onder de AG: sinds 01/10/2007 €657,37 voor alleenstaande: 20% of € 165 onder AG (€822)
  - Een meer gelijke en rechtvaardige inkomensverdeling
    - MAAR inkomensongelijkheid neemt verder toe: inkomen van de 20% rijkste Vlamingen: 43% van de totale inkomenstaart (vorig jaar 41,9%); bij de 20% armsten is dat 5,1% (vorig jaar 5,9%)
    - Aandeel rijksten blijft toenemen, dat van de armsten wordt kleiner.

Inkomen en rondkomen

- Inkomensarmoede: tekenen van een status quo
  - VL: 10,7% - BE: 14,8% (SILC 2005)
- Verhoogde armoederisico's in Vlaanderen voor bepaalde groepen:
  - Vrouwen (11,3%), ouderen (20,4%), alleenstaande ouders (22,2%)
- Inkomensbescherming in België de voorbije tien jaar afgegleden van kopgroep naar middenmoot in EU

Inkomen en rondkomen

- Andere signalen:
  - Beroep op voedselbanken blijft stijgen
    - 106.900 afnemers in 2006: stijging met 45% de voorbije tien jaar
  - Schuldproblematiek neemt toe: aantal mensen dat in 2006 procedure voor collectieve schuldenregeling aanging steeg met 15%; aantal mensen met drie of meer kredietcontracten steeg met 6,8% tot 1.456.586

- Ontwikkelingen in de feiten
  - INKOMEN
  - ARBEID
  - WONEN
  - ONDERWIJS

Geabonneerd op de banenmarkt

- VI: 3% werkenden onder AG vs 19,2% bij wie niet werkt, in Wall. loopt dit op tot 35,8%
- 2007: dalende werkloosheidscijfers in Vlaanderen, nu ook daling langdurige werklozen, maar:
  - Langdurig werkzoekenden: 1/2 van totaal
- Werkloosheid bij kansengroepen daalt vaak even snel, maar :
  - Vrouwen: werkloosheidsgraad 7,19% (<> 4,96% M)
  - 50-plussers: daling werkloosheid zeer klein

Geabonneerd op de banenmarkt

- Kloof hoog en laaggeschoolden constant
  - Laaggeschoolde nog steeds het overgrote deel van de langdurig werklozen
- Kloof tussen niet EU burgers en autochtonen verkleint niet
- Aantal zeer langdurige werkloze ouderen daalt amper

Uitdagingen

- Uitdagingen:
  - Zorgen dat randvoorwaarden vervuld zijn:
    - wegwerken werkloosheidsvallen door voldoende hoge lonen
    - betaalbare en beschikbare kinderopvang
    - specifieke ondersteuning voor bepaalde groepen zoals eenoudergezinnen
  - Competenties en scholing laaggeschoolden, maatregelen voor ouderen op o.a.organisatieniveau, meer doorgedreven diversiteitbeleid

- Ontwikkelingen in de feiten
  - INKOMEN
  - ARBEID
  - WONEN
  - ONDERWIJS

Wonen: de onderkant van de woonmarkt

- Armste 10% besteedt 36,5% van zijn huishoudbudget aan wonen (rijkste 10%: 19,3%)
- Waar terecht indien aankoop woning te hoog gegrepen?
  - Wachtlijsten sociale huisvesting blijven lang
  - Private huurmarkt: aandeel krimpt elk jaar (nog 18,5% van de woonmarkt)
  - Gemiddelde woonquote private huurder tussen '95 en '05 gestegen van 21,8% naar 29,5%
  - Profiel private huurder verzwakt verder: oververtegenwoordiging werklozen, mensen met laag inkomen, eenoudergezinnen en alleenstaanden

Wonen: de onderkant van de woonmarkt

- Uitdagingen voor de toekomst:
  - Wegwerken wachtlijsten sociale huisvesting
  - Nog steeds +/- 60 jaar nodig om wachtlijsten weg te werken, 155 jaar om doelgroep te vestigen
  - Snellere en grotere aanbouw sociale woningen nodig en uitbreiding aantal sociale verhuurkantoren
  - Nood aan een veralgemeende huursubsidie voor private huurders

- Ontwikkelingen in de feiten
  - INKOMEN
  - ARBEID
  - WONEN
  - ONDERWIJS

Gelijke onderwijskansen

- Ongelijkheid in het onderwijs blijft groot
- Kinderen uit zwakkere SE huishoudens:
  - Grotere kans op oplopen schoolse achterstand
  - Grotere kans op doorstroom BUO: aantal verwijzingen naar BUO blijven stijgen, niet altijd om juiste redenen
  - Komen vaker terecht in BSO/DSBSO; kans op doorstroom naar HO is dan klein (88% van IIn met hooggeschoolde moeder; 43% indien moeder laaggeschoold)
  - Grote verschillen naar nationaliteit: eind SO 70% niet-Belgische IIn min 1 jr achterstand tov 28,6% Belgische nationaliteit

Gelijke onderwijskansen

- 1 op 2 leerlingen doen in DBSO nog steeds geen enkele werkervaring op
- Aantal vroegtijdige schoolverlaters blijft nog toenemen, tot 1.330, waarvan 2/3 mannen
- Toegang tot arbeidsmarkt voor opleidingen ongelijk:
  - Enkel LSO: 23,5% na een jaar nog op zoek naar werk (37,5% vorig jaar)
  - DBSO: 34,1% in dat geval
    - DBSO zonder werkervaring: 44%, mét werkervaring 25%
    - Groot verschil met ander alternerend leersysteem: middenstandopleiding (10,9%) scoort beter dan ASO (12,5%), TSO (12,4%) en BSO (14,4%)

Uitdagingen

- Strategie om doorstroom kansarme leerlingen naar BUO in te dijken
- Herwaardering TSO en BSO
- Vroege studiekeuzes voorkomen

Paneldebat over het gezondheidsbeleid

Moderator: Guy Tegenbos (VRT)

Panelleden:

Winfried Huba (De Sleep)

Marc Moens (BVAS)

Dirk Van Duppen (GvhV)

Dominic Verhoeven (Caritas)